

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ПІВНІЧНІЙ ЄВРОПІ

Сокаль В.А.

Національний університет водного господарства та природокористування

В статті розглядаються питання розвитку і становлення професійної педагогічної освіти у Північній Європі. Обґрунтовані основні питання становлення системи європейської системи професійної педагогічної освіти. Проведеним дослідженням встановлено, що в сучасних умовах зростає роль вищої професійної освіти у становленні майбутніх педагогів. Головна ідея європейської вищої педагогічної освіти полягає в тому, що університети повинні підготувати спеціалістів високого професійного рівня, які зможуть виконувати свої професійні обов'язки одразу після завершення навчання. Вивчення досвіду професійної підготовки педагогів у європейських країнах дасть можливість удосконалити систему педагогічної освіти України в контексті її адаптації до вимог загальноєвропейського освітнього простору.

Ключові слова: педагогічна освіта, професійне становлення, система освіти, навчальні заклади, бакалавр, магістр, ліценціат.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Актуальність обраної теми дослідження полягає у тому, що у сучасних умовах глобальних перетворень у різних сферах життєдіяльності особистості, найзначніші зміни відбуваються саме в освітній системі, тому постає питання реформування системи професійної педагогічної підготовки у вищих навчальних закладах України. Саме тому досить доречним буде вивчення та ретельний аналіз розвитку професійної педагогічної освіти в зарубіжних країнах для визначення основних орієнтирів її удосконалення в Україні.

Формування особистості майбутнього педагога, здатного виконувати різні види професійної діяльності є надзвичайно актуальною і складною проблемою. Вирішення її вимагає пошуку нових форм і методів організації навчального процесу та творчого використання вітчизняного та зарубіжного досвіду з питань підготовки майбутніх педагогів. Таке поєднання ґрунтується на загальнопедагогічному принципі безперервності й наступності, сутність якого полягає в перетворенні формування та розвитку особистості в процес, що триває впродовж усього життя [5].

Вивчення досвіду професійної підготовки педагогів у розвинених зарубіжних країнах відкриває нові можливості для удосконалення системи неперервної педагогічної освіти в Україні в умовах її адаптації до вимог загальноєвропейського освітнього простору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми та на які опирається автор. Питаннями вивчення та аналізу зарубіжного досвіду розвитку професійної освіти переймалися багато видатних науковців серед них: В. Афанасьєв, В. Андрющенко, О. Коберник, В. Сидоренко, В. Стешенко, Д. Тхоржевський, Н. Абашкіна, Л. Пуховська, Дж. Гудлед, В. Беспалько, Н. Бідюк, Л. Герасіна, І. Зязюн, Т. Завгородня, А. Кузьмінський, А. Лігоцький, Л. Хомич, С. Сисоєва, Т. Кристопчук та ін.

Українські вчені досліджували підготовку педагогів переважно у високорозвинених країнах, таких як США, Німеччина, Велика Британія. Так, проблемам розвитку освіти у Великій Британії присвячені дослідження таких науковців: Г. Алексевиц, В. Базуріна, Н. Лавриченко, Л. Латун, О. Локшина; систему підготовки

та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів у Німеччині вивчали В. Гаманюк, Т. Вакуленко, Ю. Закаулова аналізує систему професійної освіти Бельгії в умовах євроінтеграції. До ґрунтовних робіт, які були виконані на матеріалах декількох країн, належать дослідження О. Сухомлинської; професійну підготовку вчителів у країнах Західної Європи в другій половині ХХ ст. досліджувала Л. Пуховська.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проте, аналіз науково-методичної літератури та нормативних документів дозволяє стверджувати, що недостатньо уваги приділено питанням адаптації зарубіжного досвіду щодо удосконалення та загального розвитку професійної педагогічної освіти в Україні. Зокрема, поза межами наукових досліджень залишається комплексний аналіз впливу європейських інтеграційних процесів на функціонування й розвиток системи вищої педагогічної освіти України.

Метою статті є розгляд особливостей розвитку професійної педагогічної освіти у таких країнах, як: Великобританія, Нідерланди, Фінляндія, Норвегія, Ірландія, Данія, Латвія.

Відповідно до цілей визначено завдання: вичерпати вимоги до професійної педагогічної освіти ХХІ століття та схарактеризувати аспекти вищої педагогічної освіти країн Північної Європи.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У Педагогічній Конституції Європи зазначено: «Об'єднавчий процес, що розгортається на теренах Європи, потребує формування сучасного суб'єкта європейської життєдіяльності – людини, здатної до співжиття у полікультурному суспільстві у мирі і злагоді, за принципами свободи, гуманізму і справедливості. ... Справедливим є судження, що реалізація цієї історичної місії неможлива без учителя – одного із ключових суб'єктів позитивних змін. Учитель покликаний суспільством бути провідником демократичних ідей та високої моралі. Навчаючи дітей і молодь, формуючи їх світогляд і культуру, він здатен виховати у нового покоління прагнення до толерантності, ефективної співпраці, солідарності, відповідальності у спільному європейському домі» [4, с. 111].

Професійна робота педагогів є однією з ключових детермінант не тільки успіхів учнів у навчанні, а й їх впливу на соціальний й економічний розвиток майбутньої Європи. Розглядаючи вчителів як основних агентів впровадження європейської стратегії розвитку освіти, європейські інституції проголосили педагогічну освіту однією з основ європейської соціальної моделі [6].

У 90-ті роки ХХ століття в Європі відбулись істотні зміни в змісті професійної педагогічної освіти. У першу чергу змінилось співвідношення загальноосвітнього, спеціально-предметного й професійного (психолого-педагогічного та методичного) компонентів підготовки спеціалістів. Почала проявлятися тенденція до встановлення оптимального науково обґрунтованого балансу між дисциплінами різних циклів, теоретичними та практичними циклами. Велика увага приділяється педагогічній спеціалізації студентів, у багатьох країнах вона тепер починається з перших курсів.

Сучасна концепція педагогічної освіти в світі виглядає таким чином:

- початкова фундаментальна педагогічна освіта забезпечується у стінах педагогічних коледжів, інститутів або університетів, при цьому в усіх країнах на сучасному етапі яскраво простежується тенденція переходу на університетську педагогічну освіту;

- період адаптації та становлення професійної діяльності молодого вчителя під керівництвом досвідчених учителів школи, що триває від одного до трьох років;

- підвищення кваліфікації працюючих учителів відбувається на короткочасних і довготривалих курсах, що відбувається у ЗВО, спеціальних закладах підвищення або удосконалення кваліфікації, учительських центрах і школах; самоосвіта вчителів [5].

Університети Північної Європи пропонують студентам різні організаційні моделі підготовки вчителів. Виконуючи завдання поставлені у нашому дослідженні, ми проаналізували систему вищої педагогічної освіти європейських країн північного регіону а саме: Ірландії, Швеції, Фінляндії, Норвегії, Данії, Великобританії, Ірландії, Латвії, Литви та Естонії.

Система педагогічної освіти **Ірландії** охоплює три основні взаємопов'язані аспекти педагогічної освіти, зокрема:

1. Початкова педагогічна підготовка (Initial teacher education) передбачає отримання основних ґрунтовних знань для здобуття кваліфікації вчителя і охоплює період навчання у педагогічному закладі.

2. Початкова професійна педагогічна діяльність (Induction), запроваджена як програмний компонент педагогічної освіти, зорієнтований на молодого кваліфікованого вчителя (newly qualified teacher), і охоплює перший рік професійної діяльності дипломованого педагога.

3. Безперервний професійний розвиток (Incareer development), орієнтований на забезпечення освіти протягом життя і націлений на удосконалення педагогічної майстерності вчителя впродовж його професійної діяльності [2, с. 19].

Університети пропонують програми для отримання ступеня бакалавра, магістра або доктора

і широкий спектр дисциплін для вивчення. Окрім цього, пропонуються також програми подальшого і дистанційного навчання.

Серед програм, які вивчаються на третьому рівні в Ірландії, можна зазначити такі:

1. Однорічний сертифікат (One-Year Certificate). Навчання – 1 рік.

2. Національний сертифікат (National Certificate). Навчання – 2 роки.

3. Національний диплом (National Diploma). Навчання – 3 роки або 1 рік після одержання National Certificate.

4. Ступінь бакалавра (Bachelors Degree). Навчання – 3-4 роки.

5. Диплом спеціаліста (Graduate Diploma). Навчання – 1 рік.

6. Ступінь магістра (Masters Degree). Навчання – 1-2 роки.

7. Ступінь доктора (Doctorate – PhD). Навчання – мінімум 3 роки.

Тривалість курсів на отримання певних ступенів залежить від факультету і спеціальності. При цьому ступінь магістра можна отримати тільки здійснивши науково-дослідну роботу або, в більшій мірі, шляхом проходження програм магістратури, які включають навчальні програми і дослідження. Зазвичай навчання триває від одного до трьох років після отримання ступеня бакалавра. Докторантура (PhD) може бути і одразу після здобутого звання бакалавра або після магістерської програми. Тривалість навчання коливається від трьох до чотирьох років і включає роботу над дисертацією.

Окрему ланку педагогічної освіти становлять коледжі. Завдання педагогічних коледжів полягає у підготовці вчителів початкової школи. Коледжі пропонують денні курси програм, розрахованих на три роки, по завершенні яких присвоюється ступінь бакалавра (B.Ed.) у сфері освіти, що являє собою визнану кваліфікацію для учителів початкової школи. Деякі педагогічні коледжі пропонують також отримання вченого ступеня в області гуманітарних наук і мистецтв [3, с. 24–26].

В загальному вигляді система вищої освіти Королівства **Норвегії** поділяється на: університети, які фокусують свою діяльність на теоретичних дисциплінах (мистецтва, гуманітарних, природничих наук). Підготовка бакалавра (3 роки), магістра (5 років) і доктора філософії (8 років); університетські коледжі, які надають широкий спектр освітніх послуг із підготовки спеціалістів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, серед яких є такі, що надають можливість студенту оволодіти професією вчителя.

Визначальним у процесі підготовки майбутніх учителів у Норвегії є діяльнісний підхід, який поглиблює практичну підготовку для тих, хто самостійно готує себе до різнобічної педагогічної діяльності, забезпечуючи трансформацію теоретичних знань у практичні знання, вміння і навички зі спеціальності. Для реалізації діяльнісного підходу педагога норвезьких педагогічних коледжів і університетів керуються принципами, що насамперед мотивують активність студента в освоєнні теоретичного і практичного матеріалу, а саме: принцип *включення особистості в значущу діяльність*, принцип *визнання права люди-*

ни шукати свій власний шлях самовираження, принцип активності людини, яка навчається, у самостійному пошуку нового знання, принцип віри в позитивний потенціал студента.

Ці принципи реалізуються в концепції безперервної освіти, суть якої полягає в тому, щоб побудувати багатоступінчасту, різноманітну систему освіти, що дозволяє задовольняти освітні і професійні потреби людини на будь-якому відрізку її життєвого шляху.

Важливою частиною навчальної програми з підготовки майбутніх учителів є педагогічна практика, яка насамперед спрямована на отримання студентами практичного педагогічного досвіду [1, с. 105].

Підготовка вчителів у **Великобританії** здійснюється в університетах, але більше 50% часу студенти проводять в школах, з якими укладені угоди про партнерство. Провідними шляхами професійної підготовки вчителів є:

1) 3-4-річне навчання у педагогічному коледжі на бакалаврській програмі «Бакалавр педагогіки» (Bachelor of Education);

2) університетська однорічна програма професійної підготовки вчителів (PGCE) на базі 3-річної університетської бакалаврської освіти;

3) з 2014 року діє програма підготовки вчителів на базі школи (a school-based teacher education consortium), відповідно до якої професійна підготовка педагогів (теоретична, практична) здійснюється в школі (викладачі університетів приходять в школу і ведуть свої курси). За цією програмою працюють 60% педагогічних програм країни. У 2016 році відбувся повний перехід професійної підготовки педагогів початкової школи на таку форму;

4) прискорена програма підготовки (fast-track graduate entry), що функціонує як альтернативна, надаючи можливість випускникам університету, які мають бажання працювати вчителями, пройти практичну підготовку в школі і отримати кваліфікацію вчителя;

5) гнучкі курси на базі бакалаврської освіти (flexible postgraduate courses): будуються з урахування індивідуальних потреб кожного, хто проходить підготовку. Особи, що вже мають досвід роботи у школі, наприклад, здобутий за кордоном, можуть підтвердити його, підтвердивши кваліфікацію. Всі педагоги повинні пройти «інтернатуру» – рік стажування в школі (без «інтернатури» кваліфікаційне свідоцтво отримати не можливо) [2, с. 14–16].

Педагогічна освіта сучасної **Данії** є багатоступеневою системою, яка містить один вступний рівень допрофесійної освіти і три основні рівні:

– *вступний* – профорієнтаційний рівень (вища ланка середньої освіти);

– *перший* – базовий рівень (бакалаврат), який надає професійну підготовку з педагогічною орієнтацією, що націлений на підготовку бакалавра-професіонала з кваліфікацією «учитель середньої школи». Термін навчання 4 роки. Кваліфікація: бакалавра-професіонала. Відповідає 240 кредитам за європейською кредитно-трансферною системою (ECTS). Цей ступінь можна здобути і в університеті, який присуджує ступінь бакалавра педагогіки (BED) (тривалість – 3+2 роки, причому має ширший обсяг академічних знань

студентів у сфері гуманітарних та природничих наук). Після закінчення данського педагогічного коледжу бакалавр-професіонал може працювати лише в данській середній школі.

– *другий* – академічний рівень (магістратура, термін 2 роки), який надається виключно класичними університетами, націлений на підготовку спеціаліста з науковим ступенем магістр педагогіки і кваліфікацією «учитель навчальних закладів з вищою ланкою середньої освіти».

– *третій* – науковий рівень чи рівень фундаментального наукового дослідження (докторантура) (3 роки), після завершення якого присуджується ступінь доктора філософії (PhD) чи доктора педагогіки (DEd) [2, с. 20–22].

Різні рівні педагогічної освіти вчителя мають завершений цикл з відповідною атестацією. Освіта вчителя Данії не закінчується підготовкою у вищих навчальних закладах. Вона організована таким чином, щоб через курси підвищення кваліфікації постійно задовольняти швидкозмінні освітні потреби вчителя в оновленні знань та розвитку компетентностей, на всіх рівнях його професійної діяльності [7].

Швеція є одним з лідерів у сфері інновацій у системі вищої освіти. Реформи у системі вищої освіти стосуються організації навчального процесу та принципів організації професійної підготовки студентів, а також зміцнення соціального статусу вчителя і викладача. Головне завдання вищої школи – сформувати практичні навички і вмінні застосувати набуті знання на практиці. Вища освіта у Швеції є абсолютно безкоштовною. Окрім того, студент може взяти кредит до 60 років від держави на оплату житлово-комунальних та харчових витрат під час навчання. Поділу на факультети, в тому сенсі, як це склалося у вітчизняній системі освіти, не існує. Студенти приймаються на певну програму, яка включає в себе список обов'язкових курсів. Крім обов'язкових курсів студент повинен прослухати і здати певну кількість курсів за вибором. Кожному курсу відповідає певна кількість кредитів. У шведській системі оцінювання здійснюється у «кредитах»: 1 шведський кредит відповідає 1 тижню занять. Після закінчення одного семестру, за умови успішної здачі іспитів, студенти отримують 20 кредитів, що дорівнює 30 кредитам європейської системи оцінювання. Зазвичай за семестр студенти вивчають по 3-4 предмети.

Після того, як студент набере 120 кредитів, що відповідає двом повним рокам навчання, він може претендувати на отримання найнижчого свідоцтва про вищу педагогічну освіту – Högskoleexamen.

Перший учений ступінь *бакалавра*, Kandidatexamen, присвоюється після 180 кредитів або 3-х років навчання. Три роки навчання – це так званий основний рівень, grundnive. Далі слідує просунутий рівень, avancerad nive. Ступінь *магістра*, Magisterexamen, присуджується після одного року навчання на просунутому рівні. Два роки навчання на просунутому рівні дає студенту ступінь майстра, Masterexamen.

Після просунутого рівня слідує третій, дослідницький рівень, forskarnive. Два роки навчання на дослідницькому рівні дозволяють претенденту

отримати ступінь ліценціата, Licentiatexamen, а чотири роки – ступінь доктора, Doktorexamen. Після чотирьох років після захисту докторської дисертації, якщо доктор успішно працює і має наукові публікації, йому може бути присуджено звання доцента [8].

Провідними принципами **Фінської** системи підготовки педагогічних кадрів є: індивідуалізація і диференціація у підготовці вчителів початкової школи, довіра і рівноправність, автономія університетів, реалізація програми інтернаціоналізації вищої та педагогічної освіти, система самоуправління без інспекторів, творчість та незалежність педагогічної професії, гнучкість куррикулуму, креативність у навчанні, професіоналізм викладачів та майбутніх учителів, взаємна довіра у суспільстві.

Головні ідеї Фінляндії щодо підготовки майбутнього вчителя: здатність мислити і діяти на основі теоретичних знань та наукового дослідження; обґрунтовувати педагогічні рішення за допомогою формальних і системних аргументів; використовувати практико-орієнтовний компонент; безперервну підготовку та тренінги; рівність у можливості навчання та підтримка додатковим фінансуванням.

Першим етапом педагогічної кар'єри студента є ступінь бакалавра, при наборі 180 ECTS-кредитів. Другим – ступінь магістра при наборі 120 ECTS-кредитів. До викладання у школах допускаються тільки студенти, які здобули магістерський ступінь. Студенти проходять основні або базові курси дисциплін, проміжні та курси підвищеного рівня з профілюючої спеціальності, що у сумі становить 120 ECTS-кредитів, а також базові та проміжні курси з додатковою спеціальністю – 60 ECTS-кредитів. Повний ступінь бакалавра та магістра із загальною сумою 300 ECTS-кредитів досягається через п'ять років. У фінській академічній навчальній програмі студента кожна спеціальність або дисципліна складається з трьох рівнів: загального, проміжного, поглибленого та включає чотири основні складові, а саме: основне навчання, предметне навчання, ІКТ навчання та вище педагогічне навчання [2, с. 62–65].

Вища освіта **Естонії** здійснюється у 37 вищих навчальних закладах, з яких 10 мають університетський статус. Навчання можна закінчити після отримання диплому чи продовжувати навчатися на 3-рівневих післядипломних студіях. Можна закінчити ліцейські студії, магістерські чи докторські. Оскільки естонські навчальні програми відповідають міжнародним стандартам, то і дипломи закінчення вузів визнаються за кордоном. Навчатися можна в університетах чи у вищих професійних школах. Останні роблять акцент на практику. Дипломи про таку освіту відповідають ліцейському дипломові і дають можливість отримати ступінь магістра в університеті [7, с. 62].

У 2013 році з метою вирішення існуючої проблеми нестачі місць у дитячих садках, Міністерство соціального забезпечення **Латвії** розробило Положення, згідно з якими, проходячи 40-годинне навчання, кожен, хто не порушив Закон про захист прав дітей або не здійснив кримінальний злочин може стати вихователем або нянею, отримуючи 132 євро на місяць від держави.

Вищу освіту забезпечують в основному незалежні державні і приватні вищі навчальні заклади. Всі акредитовані вищі навчальні заклади управляються автономно. Система вищої освіти Латвії пропонує три рівні програм із здобуття педагогічної освіти – бакалаврські, магістерські та навчання у докторантурі. Вищі навчальні заклади присуджують своїм випускникам вчені ступені або кваліфікацію фахівців у професійних областях.

Вищу педагогічну освіту можна отримати в коледжі – освітній установі вищого ступеню, яке реалізує програми вищої освіти «неуніверситетського типу», в основному орієнтовані, на отримання професійних знань і умінь. Тривалість навчання в коледжах становить 2-3 роки. Коледжі можуть підпорядковуватися вищому навчальному закладу, а також функціонувати в якості незалежної установи. Вищу освіту можна отримати і у вищій школі – освітній установі вищого рівня, що здійснює програми академічної та професійної педагогічної освіти, що дають право на здобуття вченого ступеня бакалавра через 3-4 роки, що в більшості випадків має на увазі захист дипломної роботи. Після отримання ступеню бакалавра навчання можна продовжити в магістратурі. Випускники магістратури також повинні захистити дисертацію. Ступінь магістра (1/2 роки навчання після закінчення бакалаврської програми) дає право продовжувати навчання в докторантурі, яка триває 3-4 роки. Докторантури існують як при вищих навчальних закладах, так і при деяких дослідних інститутах. Вчений ступінь доктора наук присуджується після закінчення трьох-або чотирирічної програми навчання і публічного захисту дисертації [9].

У **Литві** існують вищі школи теоретичного спрямування (університети), а також вищі школи, практичного спрямування (коледжі). У процесі вибору абітурієнтів, зазвичай, враховуються ступені, які вже одержані. Навчання відбувається за кредитно-модульною системою. Ліцейське навчання триває 4 роки. На цій базі можна продовжити навчання ще на 2 роки і отримати диплом із професійною кваліфікацією (наприклад, диплом вчителя), а також ступінь магістра. Наступний етап здобуття вищої педагогічної освіти та наукового ступеня – докторантура [7, с. 94].

Висновки та перспективи подальших розвідок. Аналіз літературних джерел дозволяє зробити висновок, що у Західній Європі створені і продовжують створюватись різні моделі професійної підготовки педагогічних кадрів, мета яких – підвищення якості підготовки педагогічних кадрів, формування у них потреби в постійній неперервній освіті, оволодіння ними необхідних компетентностей та досягнення високої якості освітньої діяльності.

Потребують подальшого дослідження питання імплементації системи підготовки педагогічних кадрів у систему вищої педагогічної освіти України. У світлі сучасних змін у системі початкової освіти, відповідно до Закону України «Про освіту», доцільним буде дослідження досвіду європейських країн стосовно підготовки педагогічних кадрів для початкової школи.

Список літератури:

1. Жерноклеєв І.В. Основи сучасного розвитку вищої педагогічної освіти в Королівстві Норвегія / І.В. Жерноклеєв // Педагогічний альманах. – 2014. – Вип. 23. – С. 104–110. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedalm_2014_23_18.
2. Зарубіжний досвід професійної підготовки педагогів : аналітичні матеріали / [Авшенюк Н.М., Дяченко Л.М., Котун К.В., Марусинець М.М., Огієнко О.І., Сулима О.В., Постригач Н.О.]. – Київ: ДКС «Центр», 2017. – 83 с.
3. Запорожченко Ю.Г. Система освіти в Ірландії: методичні рекомендації до курсу «Порівняльний аналіз освітніх систем» / Ю.Г. Запорожченко. – К.: КНУ імені Тараса Шевченка, 2007. – 45 с.
4. Педагогічна Конституція Європи. Преамбула // Вища освіта України. – 2013. – № 3. – С. 111–116. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou_2013_3_17.
5. Професійна педагогічна освіта: становлення і розвиток педагогічного знання: монографія / за ред. проф. О.А. Дубасенюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – 443 с.
6. Пуховська Л.П. Сучасні підходи до професіоналізму вчителя в різних освітніх системах / Л.П. Пуховська // Шлях освіти. – 2001. – № 1. – С. 20–26.
7. Сисоєва С.О., Кристоцук Т.Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навчальний посібник / С.О. Сисоєва, Т.Є. Кристоцук; Київський університет імені Бориса Грінченка. – Рівне: Овід, 2012. – 352 с.
8. Шмотіна О.В. Шведська модель освіти // Технології педагогічної освіти. Науковий вісник МДУ ім. В.О. Сухомилинського. – Випуск 1.33. Педагогічні науки. – С. 124–127. Режим доступу: <http://mdu.edu.ua>.
9. Електронний ресурс, режим доступу: <http://wyr.com.ua/sistema-osviti-v-latviji.html>.

Сокаль В.А.

Национальный университет водного хозяйства и природопользования

РАЗВИТИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ В СЕВЕРНОЙ ЕВРОПЕ

Аннотация

В статье рассматриваются вопросы развития и становления профессионального педагогического образования в Северной Европе. Обоснованы основные вопросы становления системы европейской системы высшего педагогического образования. Проведенным исследованием установлено, что в современных условиях возрастает роль профессионального образования в становлении будущих педагогов. Главная идея европейского высшего педагогического образования состоит в том, что университеты должны подготовить специалистов высокого профессионального уровня, которые смогут выполнять свои профессиональные обязанности сразу после завершения обучения. Изучение опыта профессиональной подготовки педагогов в европейских странах позволит усовершенствовать систему педагогического образования Украины в условиях ее адаптации к требованиям общеевропейского образовательного пространства.

Ключевые слова: педагогическое образование, профессиональное становление, система образования, учебные заведения, бакалавр, магистр, лицензиат.

Sokal V.A.

National University of Water and Environmental Engineering

DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL PEDAGOGICAL EDUCATION IN NORTHERN EUROPE

Summary

The article deals with the issues of development and formation of professional pedagogical education in Northern Europe. The basic questions of formation of the system of the European system of professional pedagogical education are substantiated. The conducted research has established that in modern conditions the role of higher professional education in the formation of future teachers is growing. The main idea of the European higher pedagogical education is that universities should prepare professionals of high professional level who will be able to fulfill their professional duties immediately after the completion of training. Studying the experience of professional training of teachers in European countries will help improve the system of pedagogical education in Ukraine in the context of its adaptation to the requirements of a pan-European educational space.

Keywords: pedagogical education, professional formation, system of education, educational institutions, bachelor, master's degree, licensee.